

Přesycená bídou a špínou

Gaza, Pákistán, Kuba, Súdán, Kolumbie, Kambodža... A spoustu dalších zemí si projela jedna krásná holka. Většinou sama, jen s foťákem. **Alžběta Jungrová** vypadá jak modelka, ale častěji než v podpatcích lítá po světě v neprůstřelné vestě.

text: **Renata Kalenská** foto: **Marek Musil**

Focení ve válečných oblastech, ve slumech... To mi připadá víc práce pro chlapa, než kdybyste chodila fátat uhlí.

Kdybychom to takhle braly, tak zůstaneme v kuchyni, budeme vařit, rodit děti, starat se o zahrádky. Ženské jsou všeobecně mnohem silnější než chlapi. Vydrží víc, snesou víc. Otázka je, jestli tohle právě není práce spíš pro ženy a chlapi by neměli zalévat zahrádky, starat se o děti a mít doma ty rybičky. Nechej být kdovíjak přísná, ale vážně vydržíme dost.

Zaznamenala jste na cestách, že ženy vydrží víc? Je tam velký rozdíl. My jsme na mnoho věcí citlivější, v krizových situacích jsme mnohem empa-

tičtější. Tohle všechno se ve vyhozených situacích strašně projeví. Méně si stěžujeme. Já třeba neunesu padesát kilo, ale vydržím jít dva dny. Chlapi unesou více než padesát kilo, ale jdou dvě hodiny, a už kňourají. A já jsem zas schopná se u nějaké silné situace rozbřechet a ten chlap mi řekne: „Ježíšmarja, nebud hysterická.“ Prostě jsem ženská, tak brečím.

Kde všude jste byla? To tady budeme dlouho. Gaza, Pákistán, Etiopie, Súdán... Fakt je toho moc.

„Rozhodně nemám morál na to, nechat na místě ležet umírající dítě. Anikdy mít nebudu.“

Když zmiňujete Súdán, hned mi naskočila fotografie Kevina Cartera, na které je umírající holčička a čekající sup... Jo, tahle fotka dokonce dostala Pulitzera, ale ten fotograf pak spáchal sebevraždu.

Umíte si představit, že byste takovou situaci vyfotila? Já jsem ženská, takže bych to dítě zvedla. Nebo bych to cvakla – a pak bych to dítě zvedla. Rozhodně nemám morál na to, nechat tam umírající dítě ležet. Nikdy ho mít nebudu. Ale není to zas jen kvůli tomu, že jsem ženská. Spousta chlapů by to udělala jako já.

Stalo se vám už něco podobného? Za ty roky jsem samozřejmě už víckrát nějaký dítě chytila, když lezlo, kam nemá. Nedělám z toho vědu. Na té fotce se supem je vystavené strašné drama. Když jste ale na tom místě, je z toho „jen“ věc, kterou automaticky uděláte. A nepřemýšlíte o tom, jestli je to nějaký čin...

Zachránila jste někomu život? Na Hradčanské jsem resuscitovala jednoho pána. Ještě že mám kurz první pomoci. Ten člověk tam leží a klasika – všichni stojí a koukají a nikdo nedělá nic. Takže jsem zachraňovala jen na Hradčanské.

A kdy šlo o život vám? Na kmenovém území mezi Afghánistánem a Pákistánem, kde jsem fotila drogy, došlo několikrát k velmi vyhocené situaci. Částečně to ale byla i moje blbost.

Náš společný kamarád Michal Novotný mi vyprávěl, jak byl v ostřeolovaném území a měl střevní problémy, takže musel odbíhat a málem tím přišel o život... No to je Majkláč. To já když jedu do Afriky, tři týdny nejdu na záchod, abych nemusela

na latrínu. Ale mám vtipnou historku s neprůstřednou vestou z Gazy. A ta je právě o tom, jak konfliktní situaci řeší chlap a ženská. Byla jsem fotit šedesát let vzniku státu Izrael. V Jeruzalémě oslavují týden nakba, truchlení za vyhnání. Nepouštěli tam novináře a měla jsem štěstí, že jsem dostala povolení. Přímo na den nakby byl naplánován pochod z Gazy do Erez Crossing. Jenže den předtím Palestinci vystřelili raketu, zabili dvanáct Izraelců a Izraelci řekli, že pokud se ten pochod půjde, brutálně ho potlačí. Hamás tlačil na zrušení pochodu... Já měla na pomoc dva kluky, Mahmuda a Mohameda. Měli jsme sraz večer předtím na opuštěné benzině. Vypadá to tam jak v postapokalyptickém filmu. Klukům jsem řekla, ať mi hlavně vezmou neprůstřednou vestu a helmu. Oni mi to odkývali, anglicky stejně neumějí... Ráno mě v hotelu vyzvedli autem, dojeli jsme na pumpu, kde už čekalo deset – většinou lokálních – novinářů. Al-Džazíra plus anglický novinář píšící pro AP. Všichni se oblékali a já se ptám svých kluků: „Kluci, a kde já mám tu vestu a helmu?“ A oni, že ji zapomněli. A že to bude v pohodě, protože Hamás tam poslal zátarasu...

Oni helmy měli? No jasně. Měli helmy i vesty. Já jediná tam stála normálně oblečená a ostatní novináři za mnou chodili a ptali se, kde mám vestu a helmu. Za ty dvě hodiny jsem se slušně vystresovala. Pak přišel průvod, tři minuty se přetahoval s Hamásem, protřhl bariéru a běžel na hranici. V tu chvíli ten anglický novinář říká: „Hele, vezmi si moji vestu a helmu, já budu sedět v neprůstředným autě, tohle bude strašný, tam nejdu.“ Já byla nadšená. Angličan, džentlmen...

Takže vy jste nakonec za tím průvodem běžela. No jasně. To je už kousek. Tak kilometr a půl. Samozřejmě Izrael začal střílet, vypálil nějaké ra-

„Padesát procent je vyfotit a padesát procent je přežít. Těžko se to popisuje...“

kety... Hrozný bordel, lidi začali zmatkovat, běhat tam a zpět...

V tu chvíli se vážně dokážete koncentrovat na focení? Snažím se. Padesát procent je „vyfotit“, padesát procent je „přežít“. Těžko se to popisuje, klepou se mi ruce, samozřejmě mám tendenci taky panikařit, do toho se snažím fotit a třeba ještě komponovat... Mám klasický reflex – jakmile něco bouchne, lehnu si na zem. Nicméně k mé historce – najednou jsem zahlédla betonový blok. Říkala jsem si: „Super, tam vlítnu, schovám se za něj, lehnu si, na mě naskáče pět Palestinců, které samozřejmě napadne to samé...“ A přesně to se stalo. Svými těly mě přikrylo deset Palestinců, měla jsem pocit, že to přežiju. Do toho se snažím fotit... A v tu chvíli mi v kapse zvoní mobilní telefon. Říkala jsem si, že je to zřejmě Mohamed a chce mi sdělit, že to tady za chvíli bude celý srovnaný se zemí. Takže zavalená deseti lidmi zkouším vytáhnout z kapsy telefon – a v něm se ozve ten Angličan. A říká: „To je příšerný, koukám na to z auta... Hele, já tady nad tím celou dobu přemýšlím. Kdyby tě zabili v té mé vestě, tak já to v práci nevysvětlím. Vrať mi ji.“

To ne. Třikrát mi to zopakoval. Říkala jsem si: „Asi tady těm Palestincům řeknu, ať vydržej, že jsem hned zpát-

„Otočit se zády, to je nejhorší mučení. Když stojíte čelem, vidíte na člověka, jestli míří, vystřelí, a bude po všem.“

ky, jen si s holkama běžíme vyměnit hadry?“ Byla jsem tak rozlícená, že jsem se zpod těch Palestinců vyhrabala, běžela kilometr a půl zpátky k autu, tomu idiotovi hodila vestu a helmu, řekla mu něco nepublikovatelného – a zas běžela zpátky to dofotit. Ten anglický frajer si pak tu vestu večer navlékl, že jde poprvé ven – a hned skočil šipku někam do pole. Úplně mimo a zbytečně. Po mně střílejí, a on řeší problémy v kanclu. A pak slyší ránu a skočí šipku do kukuřice. Přitom měl sedět v autě, a byl by klid.

Stalo se vám někdy, že byste si řekla „Už nikdy nikam nepojedu“? To se mi stalo právě na kmenovém území mezi Afghánistánem a Pákistánem. To byla jedna z prvních cest. Divím se, že jsem to přežila. Potřebovala jsem se dostat přes hranici, tak jsem zaplatila nějakému typovi, který se tím živí. A přemluvila jsem jednoho lokálního novináře, ať tam jede se mnou. Takový mladý, nadšený kluk... To bych dnes už neudělala. Vlastně jsem zbytečně riskovala nejen svůj, ale i jeho život. Fotila jsem tam nějaké feťáky na kolejích. Z jednoho baráku vyběhl chlap a začal na nás řvát a střílet do vzduchu. A ten novinář mi řekl: „Okamžitě se otoč a jdeme zpátky k autu.“ Musím říct, že těch třicet

metrů k autu bylo nejhorších v mém životě. Byla jsem přesvědčená, že nás zastřelí oba. A zezadu. Otočit se zády, to je nejhorší mučení! Když na toho člověka vidíte, víte, že když zbraň namíří, tak střelí, a je po všem. Ale tady jdete a nevíte. Ta nejistota je šílená. A věděla jsem, že když to zmáčkne, je po mně a nikdy nikdo moje tělo nenajde. Strašný.

Jak potom spíte? Už skoro nespím. Já říkám, že ze mě bude ta stará bába, co vstává ve tři hodiny ráno a všechny prudí.

S cigárem v ruce. Samozřejmě. Já se budím pětkrát v noci, abych si zakouřila. A čím jsem starší, tím méně spím. Ale jsem docela ráda. Vyspím se tak čtyři hodiny. Nedávno jsem byla šest týdnů v Indii a tam se to opravdu zlomilo úplně, protože jsem tam celou dobu vstávala se světlem.

Hodně toho stihnete. No právě! Ráno vstanu, sednu k počítači, a když se v devět hodin probere zbytek světa, já už mám většinu věcí hotových.

Začala jste fotit komerční věci... Musím přejít na něco normálního,

„Hodně jsem se zklidnila. Čekám v cíli a čekám, až za mnou ten zbytek doběhne.“

abych se úplně nezbláznila. Letos jsem opravdu skoro nejezdila. Nechci do padesáti dělat tohle. A čím později se budu snažit přeorientovat na něco jiného, tím to půjde hůř. Teď chci do New Yorku, do Paříže... Já už jsem opravdu přehlcená bídou, špínou a hrůzou. Došla jsem se do věku, kdy chci stylizovat, vytvářet, sdělovat... A reportáž tohle žádným způsobem neumožní. Teď jsem třeba udělala takovou sérii koláží. A díky nim jsem se dostala do kontaktu s kurátorkou výstav, která žije v Paříži. Začala jsem fotit burlesku, holky, akty... A strašně mě to baví. Navíc jsem se naštvála, že to je vlastně na nic, svět stejně nezachráním. A trvalo mi dlouho, než jsem to pochopila.

A chtěla jste ho zachraňovat? Přiznám se, že mi to k vám ani neseďí. Svým způsobem to tak všichni někdy mají. Prostě jsou chvíle, kdy vidíte tu bídu v Africe, mlátíte hlavou o zeď a říkáte si „proč“. Jeden můj americký kolega říkal asi pět let, že skončí. A nekončil, nekončil, nekončil... Až skončil v blázcinci. Je to logické. Při téhle práci vás buď zastřelí, nebo se zblázníte. Poznám vás to. Ale po mém rozhodnutí vyvstaly otázky, co dál. Po tom všem se přece nemůžu vrátit a fotit do časáků... Najednou jsem byla v háji. Leden, únor, březen jsem byla v úplném zoufalství. Seděla jsem doma a začala vyrábět koláže.

A už vám jedna visí v Londýně. Má to velký úspěch, musím to zaklepat. Vyráběla jsem je s pocitem, že to pro-

boha snad v životě neuvidí žádný grafik, jinak mi urazí obě ruce. Já to neumím! Plácám to pocitově. Do toho mi někdo poslal link, že Saatchi vyhlásila celoevropskou soutěž o mladé talenty. Tak jsem to zkusila udělat, ale s ničím jsem nepočítala. Za dva měsíce mi ze Saatchi přišel mail, četla jsem to v ordinaci u doktorky. Stálo tam: „Gratulujeme, vaše fotka bude viset ve druhém patře.“ Já jsem se v ordinaci rozbrečela

a chytila sestřičku: „Sestři, vy si se mnou dneska skočíte.“ Ta teda koukala... A já: „Bude viset v Saatchi! To je něco jako Národní galerie!“

Takže díky lednové depresi jste našla směr, kudy dál. Ano, byl to ten princip, že jste na dně – a máte se od čeho odrazit. Teď jsem dělala kalendář pro dětskou neurologii v Thomayerovce. Měla jsem na to spoustu času, jezdila jsem tam dvakrát týdně, hrozně jsem se vyklidnila a srovnala si tam hodnoty. Já že řeším krizi? Co ale tyhle děti? Sami sebe moc prožíváme, a přitom se nám nic neděje.

To je zvláštní. Viděla jste snad všechnu bídu světa – a nakonec vás probraly děti v krčské nemocnici. Myslím, že jsem se srovnala celkově za těch osm let, co jsem jezdila po světě. Thomayerka to jen završila, ale myslím, že kdybych bývala jela do Bangladéše, odehrálo by se mi v hlavě totéž. Spíš jsem se vrátila z takové osmileté cesty.

Následuje skok – a Alžběta Jungrová fotí Danu Morávkovou. Já vím, je to bizarní. Ale celý ten komerční svět je bizarní. Zažila jsem situaci, kdy sedm lidí včetně mě jelo fotit jednu reklamní fotku na Kanáry. Jsme tam týden, je tam produkce, dává se do toho strašně peněz – a je z toho jedna fotka, jak sedí paní na kopci. A pak letíte na měsíc do Etiopie, kde je všechna ta bída... Celý svět je bizarní. Za těch osm let jsem došla k otázce, jestli to celé není vlastně vtíp. Neexistuje žádná spravedlnost, žádná rov-

nováha, nemá to žádnou logiku. Ten výběr, proč zrovna tenhle člověk umírá hladu, je nepochopitelný. Ne, my tady v té zemi nemáme bídu.

Mám z vás pocit, že pořád běžíte. Vám se nezdá, že se tím životem řítíte? Ne, já mám teď pocit, že jsem to celé zastavila! Osm let jsem jen balila, jezdila, vybalovala. Mně se těch osm let úplně slilo. Můj osobní život byl nulový a byla to taková polorealita. Teď mám pocit, že čas se zastavil, každý den je hrozně dlouhý. Všechno je pomalé.

A příjemné? Moc. Konečně mi došlo, že brácha má dceru, vidám víc rodiče, kamarády, zajela jsem si do Paříže, viděla výstavy, spoustu filmů... Nabírám všechno. Vstřebávám.

Nebojí se vaší energie muži? Jste strašně intenzivní, i váš život je intenzivní. Vždyť vy ani mluvit nedokážete pomalu. Já jsem se ale fakt hrozně zklidnila! Čekám v cíli a čekám, až za mnou ten zbytek doběhne. (smích) Možná se nevyklidním, ale v tom případě potřebuju chlapa, který bude minimálně stejně silný. Nebo ještě silnější než já. Takových chlapů je samozřejmě málo, protože oni si většinou přejí ty matky, kuchařky. Ráno jít do práce, vydělat nějaké prachy, cestou domů nakoupit, doma uvařit a vypadat sexy. Jsou rozmazlení svými matkami. Když udělám svičkovou a chlap mi řekne „Ale moje máma dělá svičkovou stejně nejlepší...“, tak to mu řeknu: „Jdi domů, prosím tě. A řekni mámě, ať ti uvaří.“ Já potřebuju chlapa, který bude hledat partnerku, a ne matku.

Takže hledáte chlapa, který vám půjčí tu neprůstřelnou vestu. Já už žádnou vestu nechci! Ať mi kdyžtak půjčej svetr, když je mi zima. Ať ale neříká: „Jé, mně je ale taky zima.“

Umíte si představit, že byste měla dceru, která by jednou dělala stejnou práci jako vy? Já bych ji normálně přivázala ke stolu. Na tak dlouhou šňůru, aby dosáhla ke sporáku. A bude se učit vařit omáčky a říkat: „Ty seš tak bezvadnej a skvělej a všechno to umíš nejlíp.“ ■

ÚNOR 2014

marie claire

WWW.MARIECLAIRE.CZ

SKVĚLÁ
CENA
89⁹⁰
Kč

**VDAVKY
MĚ MATKY**

ZÁŽITKY
ŠOKOVANÝCH
DCER

IKONY

LÍČENÍ PODLE
FILMOVÝCH
ŽÁNŘŮ

**ANDEL
V PEKLE**

VIZÁŽISTKA
Z MÁRNICE

CENA 89,90 Kč/3,99 €

9 771803 042009

**KATY
PERRY**
ZNOVU
TRIUMFUJE

VALENTÝNSKÁ
VASEN

KRAJKY PRO ZAMILOVANOU NOC

